

Załącznik Nr 1 do uchwały
Nr VI.43.2019
Rady Gminy Brańszczyk
z dnia 1 marca 2019 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2019**

GMINA BRAŃSZCZYK

Grudzień 2018

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2018r., poz. 2137 ze zm.) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2018r., 1030 ze zm.).

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd gminy jest zobowiązany do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (art. 13¹ ust. 1 ustawy) oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Natomiast zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zapobieganie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów,
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja zadań, o których mowa, jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z zapisami art. 12 ust. 1 i 2 ustawy, rada gminy ustala w drodze uchwały, dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu

sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Do zadań wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy należy powołanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, do której zadań należy w szczególności inicjowanie działań w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych wykonuje także ocenę dotyczącą zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z odnośnymi uchwałami rady gminy oraz wydaje opinię w drodze postanowień, stanowiące warunek wydania zezwoleń przez wójta na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy).

Przepisy lokalne dotyczące wykonywania zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi to:

- 1. Uchwała Rady Gminy w Brańszczyku Nr LIV.283.2018 z dnia 02 sierpnia 2018 roku w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Brańszczyk;**
- 2. Uchwała Rady Gminy w Brańszczyku Nr LIV.282.2018 z dnia 02 sierpnia 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Brańszczyk.**
- 3. Zarządzenie Wójta Gminy Brańszczyk w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.**

Przy opracowywaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GPPiRPA) oraz Przeciwdziałania Narkomanii (PN) w 2019 roku uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w GPPiRPA w 2019 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Finansową podstawę realizacji GPPiRPA i PN stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Gminy Brańszczyk.

Realizację działań określonych w GPPiRPA i PN koordynuje Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla Gminy Brańszczyk

- eliminowanie lub redukovanie wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- rozwijanie postaw prozdrowotnych,
- promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych,

- prowadzenia doskonalenia nauczycieli i pedagogów związanego z wdrażaniem nowoczesnych i adekwatnych do potrzeb technologii profilaktycznych,
- edukacja dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych i nadużywających alkoholu w zakresie szkód związanych z piciem alkoholu i używaniem innych substancji uzależniających,
- uświadomienie młodzieży, że sama odpowiada za swoje wybory i decyzje

Jako formy działań profilaktycznych planowanych do prowadzenia i kontynuacji w szkołach parafiach i organizacjach pozarządowych, wymagających wsparcia merytorycznego i finansowego przez samorząd gminny, w ramach GPPiPA i PN wskazuje się w dalszym ciągu:

- organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych,
- organizowanie profilaktycznych, edukacyjno-rozwojowych zajęć pozaszkolnych,
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i uczniów przejawiających zburzenia,
- szkolenia nauczycieli i koordynatorów,
- organizowanie otwartych imprez szkolnych i środowiskowych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, konkursów tematycznych, spektakli teatralnych, festynów bezalkoholowych, spotkań integracyjnych,
- wsparcie organizacji obozów profilaktycznych i socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- pogadanki tematyczne.

Problemy zdrowotne – leczenie osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i skierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu. Na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie osób uzależnionych od alkoholu jest bezpłatne. Odbywa się ono w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarnego i całodobowego oraz ambulatoryjnie.

Przemoc w rodzinie

Zjawisko przemocy w rodzinie wiąże się w ścisły sposób z problemem alkoholowym. Statystyki podają, że większość czynów sprawców przemocy kwalifikowanych przez Kodeks Karny jako fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków uzależniających. Aktem prawnym nakładającym na gminy obowiązek realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2018, poz. 1030 ze zm.). Art. 6 ust. 1 w/w ustawy wskazuje, że zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2018r., poz. 1508) lub ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu

opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;

- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Stan zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Brańszczyk.

Placówki leczenia odwykowego: na terenie Gminy Brańszczyk nie działa żadna specjalistyczna placówka leczenia odwykowego. Osoby podejmujące leczenie odwykowe korzystają ze świadczeń Ośrodka Terapii Uzależnień w Wyszkanie.

Lecznictwo odwykowe o charakterze zamkniętym prowadzone jest głównie w oparciu o ofertę ośrodków terapii uzależnień działających na terenie i położonych najbliżej miejsca zamieszkania osoby (Łomża, Pruszków, Ostrołęka, Przasnysz, Drewnica, Warszawa).

Profilaktyka

Na terenie Gminy Brańszczyk realizowane będą autorskie programy profilaktyczne opracowane i wdrażane przez nauczycieli, pedagogów, pracowników GOPS, członków GKRPA, księży, lekarzy rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Inne formy pomocy, działań profilaktycznych i doradczych realizowane będą w oparciu o posiadane zasoby.

Na terenie gminy będzie prowadził działalność punkt informacyjny, który jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób zgłaszających zaistnienie sytuacji kryzysowych związanych z problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie. W Punkcie Informacyjnym będzie prowadzone także poradnictwo, rozmowy motywująco-interwencyjne, rozmowy informacyjno-ostrzegawcze, rozmowy motywujące do podjęcia leczenia, rozmowy interwencyjne na rzecz osób dotkniętych przemocą domową. Osoby pracujące w Punkcie Informacyjnym będą również brać udział w posiedzeniach grup roboczych i przeprowadzać rozmowy z osobami dotkniętymi przemocą i ze sprawcami przemocy. W tym zakresie GKRPA podtrzymuje współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komisariatem Policji w Długosiodle i Komendą Rejonową Policji w Wyszkanie, Sądem Rodzinnym, Prokuraturą w Wyszkanie, kuratorami sądowymi i społecznymi, GKRPA. GKRPA w porozumieniu i we współpracy z pedagogiem (psychologiem) zatrudnionym w Punkcie Informacyjnym, będzie przygotowywała i kierowała wnioskami do Sądu Rejonowego w Wyszkanie o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego i przeprowadzanie przez sąd opinii w przedmiocie uzależnienia oraz będzie w tej sprawie kompletowała i gromadziła dokumenty.

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w 2019 roku.

Główne cele:

- I. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH W GMINIE BRAŃSZCZYK**
- II. OGRANICZENIE POPULACJI OSÓB PIJĄCYCH RYZYKOWNIE I SZKODLIWIE**
- III. ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ W ZAKRESIE PROFILAKTYKI PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII**

Cele szczegółowe i zadania

Do osiągnięcia celów głównych przewiduje się również realizację zadań i celów szczegółowych, wyznaczonych przez art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz prowadzenie działań wynikających z potrzeb i możliwości problemów lokalnych.

Dział I

Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu.

Cele:

- ułatwienie osobom uzależnionym od alkoholu udziału w programach terapeutycznych,
- organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych i współuzależnionych
- wspieranie rozwoju i funkcjonowania placówek terapeutycznych

Odbiorcy:

- osoby uzależnione i ich rodziny,
- placówki terapeutyczne,
- organizatorzy doradztwa i działań wspierających.

Wskaźniki osiągnięcia celów – liczba osób leczonych w placówkach leczenia odwykowego, uczestniczących w zajęciach grupy wsparcia, korzystających z poradnictwa w Punkcie Informacyjnym i Gminnym Punkcie Promocji Zdrowia i Profilaktyki, biorących udział w szkoleniach związanych z leczeniem odwykowym i motywowaniem do leczenia.

Zadania:

1. Finansowanie udziału w szkoleniach przygotowujących wskazane przez GKRPA osoby do pracy terapeutycznej i profilaktycznej lub związanej z organizowaniem pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin prowadzonych przez specjalistyczne placówki leczenia odwykowego lub instytucje szkoleniowe.
2. Prowadzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.
3. Prowadzenie Punktu Informacyjnego – dla osób dotkniętych alkoholizmem, przemocą domową, narkomanią i innymi dysfunkcjami - dyżury pedagoga (psychologa) ma charakter programu realizowanego we współpracy z Przewodniczącym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

Do jego podstawowych zadań należą:

- informowanie o uzależnieniach i możliwościach leczenia uzależnień,
- organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych, prowadzenie oddziaływań motywujących do podjęcia terapii,
- udzielanie podstawowej pomocy psychologicznej i prawnej (doradztwa) osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie,
- informowanie o instytucjach, organizacjach i ruchach samopomocowych działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób uzależnionych i ich rodzin,
- monitorowanie uczestnictwa w programach terapii uzależnienia i współuzależnienia,

- organizowanie i prowadzenie szkoleń oraz innych form doskonalenia przydatnych w pracy profilaktycznej dla osób uczestniczących w realizacji zadań określonych w GPPiRPA.

Zakres finansowania działalności Punktu dotyczy:

- wynagrodzenie osoby prowadzącej punkt informacyjny – zatrudnionego pedagoga (psychologa),
  - zakup materiałów i środków informacyjnych, dydaktycznych, papierniczo-biurowych oraz sprzętu niezbędnego do prowadzenia dokumentowania pracy punktu,
  - dofinansowanie udziału w szkoleniach i kursach osób wykonujących zadania zlecone w Punkcie, w zakresie doskonalenia metod pracy z osobami uzależnionymi, ofiarami przemocy, sprawcami przemocy lub profilaktyki,
4. Prowadzenie konsultacji w ramach podpisanego porozumienia międzygminnego Gminnego Punktu Promocji Zdrowia i Profilaktyki w Wyszkanie dla mieszkańców Gminy Brańszczyk.

Dział II

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Cele:

Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez współpracę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z: Komisarzatem Policji w Długosiodle, Komendą Powiatową Policji w Wyszkanie, Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie, grupą roboczą, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Oświatą, służbą zdrowia poprzez prowadzenie oddziaływań wspierających, poradnictwa i organizowanie pomocy interwencyjnej i terapeutycznej dla ofiar przemocy, sprawców przemocy i ich rodzin.

Odbiorcy:

- rodziny, w których występuje przemoc,
- ofiary i sprawcy przemocy,
- placówki i instytucje tworzące system interwencji i przeciwdziałania przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba osób, którym udzielono specjalistycznej pomocy,
- liczba placówek i instytucji aktywnie uczestniczących w organizowaniu systemu pomocy,
- nowe formy pracy interwencyjnej i terapeutycznej z osobami i rodzinami doświadczającymi przemocy,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie udzielania pomocy i prowadzenia interwencji.

Zadania:

1. Prowadzenie analizy stanu wdrożenia procedury „Niebieska Karta”.
2. Wykorzystywanie odnośnych danych w trakcie prowadzenia przez GKRPA czynności zmierzających do skierowania na leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu.

Prowadzenie przez GKRPA procedury interwencji w sprawach przemocy domowej zgodnie z Rekomendacjami PARPA (w ramach środków finansowych przeznaczonych na działanie GKRPA).

3. Prowadzenie doradztwa i organizowanie interwencji na ofiar przemocy w ramach działania punktu informacyjnego i w ramach podpisanego porozumienia międzygminnego i Gminnego Punktu Promocji Zdrowia i Profilaktyki (w ramach środków finansowych przeznaczonych na działanie GKRPA).

4. Ułatwianie udziału w zajęciach terapeutycznych osobom fizycznym (ofiaram i sprawcom przemocy z Gminy Brańszczyk (w ramach środków finansowych przeznaczonych na działanie GKRPA).

6. Organizowanie szkoleń dla przedstawicieli placówek i instytucji włączonych w system przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w ramach środków własnych) lub dofinansowanie udziału w wybranych szkoleniach osobom angażującym się w pracę profilaktyczną i terapeutyczną na rzecz ofiar przemocy – po uzyskaniu pozytywnej opinii GKRPA.

7. Prowadzenie edukacji w zakresie interdyscyplinarnej współpracy służb i instytucji działających na rzecz profilaktyki przemocy poprzez organizację i udział w konferencjach, naradach lokalnych ponadregionalnych kampaniach na temat przeciwdziałania przemocy i agresji (w ramach środków finansowych przeznaczonych na działanie GKRPA- koszty organizacyjne, zakup materiałów koniecznych do przeprowadzania kampanii, zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych).

8. Organizowania wsparcia w pomocy dla dzieci – ofiar przemocy - w ramach działań profilaktycznych i terapeutycznych określonych w Dziale III.

9. Zakup fachowej literatury, czasopism, materiałów do Punktu Informacyjnego, Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz GKRPA.

Dział III

Organizacja i prowadzenie działań profilaktycznych

Cele:

- wdrażanie efektywnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zapobiegających używaniu substancji psychoaktywnych (alkoholu i narkotyków),
- wspieranie instytucji prowadzących działalność profilaktyczną w organizowaniu różnorodnych form pracy zapobiegawczej i korygującej, opiekuńczo – wychowawczej, socjoterapeutycznej, edukacyjnej i aktywizującej w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w rodzinach oraz w grupach podwyższonego ryzyka,
- rozwijanie wiedzy w społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dotyczącej problematyki alkoholowej i narkomanii oraz innych zagrożeń (Np. Cyberprzemoc).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych I Przeciwdziałaniu Narkomanii na 2019 rok określa ogólne założenia organizacyjne i formy działania służące osiągnięciu powyższych celów. Przyjęcie szczegółowych programów profilaktyki do realizacji w ramach programu wymaga każdorazowo pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańszczyku.

Odbiorcy:

- społeczność lokalna
- dzieci i młodzież szkolna oraz przedszkolna,
- instytucje, parafie, organizacje i osoby fizyczne prowadzące działalność profilaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą,
- organizacje pozarządowe,
- grupy zawodowe angażujące się w bezpośrednią pracę prewencyjną i terapeutyczną, w szczególności odnoszącą się do populacji dzieci i młodzieży,
- rodzice i wychowawcy.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
- liczba osób uczestniczących w projektowaniu i wdrażaniu programów,
- liczba odbiorców programów profilaktycznych,
- diagnoza problemów i ewaluacja efektywności realizacji programów,
- liczba instytucji i organizacji zaangażowanych w wykonywanie zadań określonych w programach,
- udział w kampaniach edukacyjnych i współpraca z mediami.

Doświadczenia uzyskane podczas wykonywania gminnych programów w latach poprzednich, rekomendacje PARPA, a także opinia GKRPA w Brańszczyku obligują do kontynuacji dotychczasowych form pracy profilaktycznej w środowisku dzieci i młodzieży. Najistotniejsze zadania wskazują na konieczność dofinansowania organizacji różnorodnych działań opartych na strategiach edukacyjnych i strategii alternatyw.

Zadania:

1. Realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, wykazanych w specjalistycznych materiałach źródłowych i publikacjach.
2. Prowadzenie zajęć profilaktycznych obejmujących szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień według autorskich opracowań w szkołach i innych placówkach instytucjonalnych oraz w porozumieniu z organizacjami pozarządowymi w formie kompleksowych programów lub wyodrębnionych zajęć w tym:
  - zajęć opiekuńczo-wychowawczych, aktywizujących, ukierunkowujących na organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, zmniejszających ryzyko kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży,
  - grupowych zajęć profilaktycznych o charakterze edukacyjno - rozwojowych dotyczących kształtowania i utrwalania wyodrębnionych umiejętności psychologicznych, podejmowania racjonalnych decyzji w sytuacji kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, radzenia sobie z presją grupową, rozwijania postaw i zachowań prozdrowotnych oraz dostarczających informacji koniecznych dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju,
  - zajęć socjoterapeutycznych i warsztatowych prowadzonych dla dzieci i młodzieży przejawiającej symptomy niedostosowania społecznego, zaburzenia zachowania, trudności w adaptacji emocjonalnej w szczególności

stanowiących skutek dysfunkcjonalności rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,

- spotkań integracyjnych o charakterze otwartym dla osób pijących ryzykownie i dla społeczności lokalnej,
- organizacja i dofinansowanie szkoleń doskonalących lub kwalifikujących dla osób prowadzących zajęcia profilaktyczne i terapeutyczne w celu podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych niezbędnych przy realizacji działań profilaktycznych,
- organizacja lub dofinansowanie obozów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych prowadzonych w ramach wypoczynku feryjnego i wakacyjnego. Te formy działań posiadać muszą opracowany, merytoryczny program pracy profilaktyczno – terapeutycznej lub opiekuńczo-wychowawczej,
- prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczo – opiekuńczych, profilaktycznych i socjoterapeutycznych,
- organizacja i dofinansowanie innych form działań informacyjnych, edukacyjnych i zapobiegawczych, w tym widowisk artystycznych, konkursów tematycznych, publikacji, oraz otwartych środowiskowych imprez profilaktycznych, sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych odbywających się bez udziału alkoholu, promujących zdrowy styl życia, integrujących społeczność lokalną, a w szczególności rodziny,
- organizacja lokalnych i włączanie się w ponadregionalne profilaktyczne kampanie edukacyjne uwzględniające problematykę uzależnień, zapobiegania agresji i przemocy,
- dofinansowanie zakupu programów profilaktycznych, organizacja dyżurów pedagogiczno-psychologicznych w szkołach na terenie gminy.

Harmonogram działań profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży i osób dorosłych:

1. realizacja działań w ramach szkolnych programów profilaktyki i inicjatyw środowiskowych,
2. zajęcia profilaktyczne (wszystkie formy): cały rok, koszt zakupu pomocy, materiałów i artykułów niezbędnych do prowadzenia zajęć zgodnie z opracowanymi kosztorysami i w miarę posiadanych środków,
3. organizacja środowiskowych otwartych imprez o charakterze profilaktycznym: cały rok, w miarę posiadanych środków, zgłaszanych inicjatyw i występujących potrzeb,
4. organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży: ferie zimowe, wakacyjna przerwa letnia, dofinansowanie lub całkowite sfinansowanie kosztów wypoczynku feryjnego i letniego dzieci zakwalifikowanych do udziału w różnych jego formach na podstawie pozytywnej opinii GKRPA lub uzasadnionych kosztów materiałowych i środków żywnościowych wykorzystywanych przy organizacji wypoczynku. Organizatorzy wypoczynku zobowiązani są do przedstawienia wraz z wnioskiem o dofinansowanie całościowego kosztorysu lub preliminarza wydatków związanych z organizacją wypoczynku,

5. organizacja lub dofinansowanie wycieczek szkolnych połączonych z realizowaniem pogadanek na temat uzależnień,
6. doposażenie placówek, na terenie których realizowane są programy profilaktyczne w materiały i sprzęt wykorzystywany przy wdrażaniu przyjętych programów zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem i w miarę posiadanych środków,
7. organizacja dożywiania dzieci, organizacja lub dofinansowanie lub sfinansowanie prezentacji problematyki uzależnień, profilaktyki przemocy i agresji w formie spektakli teatralnych, konkursów tematycznych itp.
8. organizacja lub finansowanie organizacji szkoleń dla członków GKRPA, realizatorów programów profilaktycznych i osób zaangażowanych oraz kosztów ich prowadzenia oraz dojazdu na szkolenie,
9. zorganizowanie dyżurów pedagoga –psychologa w szkołach na terenie gminy.

Dział IV

Wspomaganie organizacji i instytucji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

Cel:

Wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym w realizacji zadań i programów dotyczących profilaktyki, rozwiązywania problemów uzależnień oraz zapobiegania przemocy domowej i przeciwdziałaniu narkomanii.

Odbiorcy:

- środowiska samopomocowe integrujące osoby uzależnione, ofiary przemocy i członków ich rodzin,
- instytucje samorządowe, publiczne z terenu Gminy Brańszczyk angażujące się w działalność profilaktyczną i interwencyjną,
- organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), związki wyznaniowe, organizacje sportowe, instytucje kulturalno-oświatowe,
- osoby zaangażowane w działania profilaktyczne.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- aktywność stowarzyszeń i grup samopomocowych w zakresie wsparcia i pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin / liczba grup, ilość imprez integracyjno – edukacyjnych, włączanie się w działania lokalne ponadregionalne/,
- liczba wdrożonych projektów programów profilaktycznych i interwencyjnych przez instytucje i organizacje
- liczba instytucji i organizacji angażujących się w działania profilaktyczne,
- liczba odbiorców wdrażanych programów.

Zadania:

1. Integracja osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, organizowanie działań zapobiegawczych, motywujących do terapii i wspomagających leczenie choroby alkoholowej i współuzależnienia, propagowanie postaw trzeźw ościowych.
2. Edukacja publiczna w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – prezentowanie problematyki uzależnień w ramach otwartych spotkań informacyjno – integracyjnych na terenie Gminy Brańszczyk.
3. Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień oraz możliwości i zasad korzystania z profesjonalnej pomocy i różnych form wsparcia w rozwiązywaniu problemów wynikających z choroby alkoholowej, wstępne motywowanie do leczenia i oddziaływania podtrzymujące proces terapeutyczny.
4. Realizacja programów profilaktycznych i organizacja działań na rzecz dzieci i młodzieży o charakterze edukacyjnym i aktywizującym, zapobiegających kontaktom tych grup z substancjami psychoaktywnymi, kształtujących postawy prozdrowotne, rozwijających korzystne z punktu widzenia profilaktyki umiejętności psychospołeczne, takie jak asertywność, podejmowanie decyzji, pomagania innym.
5. Realizacja profilaktycznych pozaszkolnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.
6. Wspomaganie organizacji samorządowych skupiających osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny przez dofinansowanie działań o charakterze integracyjnym, podtrzymujących proces terapii osób uzależnionych i współuzależnionych, rozwijających ich aktywność w sferze profilaktyki.
7. Dofinansowanie i wsparcie organizacyjne działalności instytucji, stowarzyszeń, a w uzasadnionych przypadkach także osób fizycznych mającej charakter związany z zapobieganiem powstawaniu problemów alkoholowych lub zmniejszającej ich skutki, szczególnie w odniesieniu do dzieci i młodzieży odbywających się w porozumieniu i współpracy z przedstawicielami samorządu głównie w;

- organizacji alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież,
- prowadzenia różnorodnych form zajęć profilaktycznych (opiekuńczo-wychowawczych, edukacyjnych i terapeutycznych), kół zainteresowań, pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży,
- pomocy materiałowej i finansowej niezbędnej przy organizacji imprez rekreacyjno – sportowych mających wyraźne odniesienie profilaktyczne, odbywających się bez udziału alkoholu, wspierających organizatorów w promocji zdrowego stylu życia,
- wsparcia materiałowego i finansowego działań profilaktycznych i opiekuńczych prowadzonych w formie obozów, kolonii, zimowisk itp. dla dzieci ze środowisk dysfunkcyjnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wspieranie przedsięwzięć związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i zapobieganiem niebezpieczeństwom spowodowanym nadużywaniem alkoholu prowadzonych przez służby Policji, Dotyczy to głównie prowadzenia oddziaływań profilaktycznych i interwencyjnych w środowiskach dzieci i młodzieży służących zapobieganiu kontaktom tej grupy z substancjami psychoaktywnymi, a także działań na rzecz trzeźwości kierujących pojazdami, (dotyczy dofinansowania zakupów niezbędnych materiałów informacyjno-edukacyjnych).

Dział V

Inne działania związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Brańszczyk w 2019 roku

1. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla osób podających sprzedających napoje alkoholowe oraz uczestniczących w czynnościach kontrolnych w zakresie stosowania aktualnych przepisów w tym zakresie.
2. Finansowanie szkoleń zwiększających kompetencje i doskonalących umiejętności dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Finansowanie szkoleń zwiększających kompetencje i doskonalenie koordynatorów szkolnych realizujących GPPiRPA i PN
3. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad organizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych i prowadzenia sprzedaży zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Policję i GKRPA.
4. Prowadzenie lub zlecenie wykonywania badań monitoringowych i diagnozujących zjawisko uzależnień i innych problemów społecznych na terenie Gminy Brańszczyk.

Zakres finansowania działań obejmuje:

- koszty szkoleń
- wynagrodzenie dla osób kontrolujących, wykonujących swoje czynności poza przydziałem obowiązków. Osoby wykonujące czynności kontrolne muszą posiadać Upoważnienia WÓJTA GMINY BRAŃSZCZYK do ich prowadzenia i legitymacje
- koszty badań monitoringowych i diagnozujących zjawisko uzależnień i innych problemów społecznych.

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej, zgodnie z wymogami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z rekomendacjami PARPA reprezentują one środowiska działające na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Mogą być one bezpośrednio zaangażowane w realizację zadań stanowiących elementy GPPiRPA i PN, wykonując przydzieloną pracę na podstawie odrębnych umów-zleceń.

Zadania GKRPA zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

1. Podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu.
2. Przeprowadzanie kontroli oraz oceny punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wydawanie postanowień dotyczących zgodności ich lokalizacji z odnośnymi Uchwałami Rady Gminy Brańszczyk w związku z procedurą wydawania przez Wójta Gminy Brańszczyk decyzji w sprawie zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

3. Inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
4. Prowadzenie innych działań przewidzianych przepisami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy i Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
5. Prowadzenie lokalnej polityki wobec problemów alkoholowych poprzez aktywny udział w tworzeniu i opiniowaniu aktów prawnych dotyczących tego zagadnienia oraz inicjowaniu działań zwiększających efektywność przyjętego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
6. Podejmowanie procedur interwencyjnych w sprawach przemocy domowej oraz na rzecz dobra małoletnich dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy lub przemoc domowa.
7. Popularyzacja nowoczesnej wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
8. Opiniowanie wniosków dotyczących przyjmowania do wykonania szczegółowych zadań określonych w GPPiRPA i PN.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywa posiedzenia zgodnie z przyjętym harmonogramem (tj. ogółem dwanaście posiedzeń; średnio jedno posiedzenie w miesiącu) i wykonuje swe czynności w oparciu o „Regulamin organizacyjny GKRPA” przyjęty Zarządzeniem Wójta Gminy Brańszczyk.

Za udział w posiedzeniach komisji Przewodniczący i jej członkowie pobierają wynagrodzenie według stawki uchwalonej w GPPiRPA i PN przez Radę Gminy Brańszczyk na 2019 rok.

Zadanie koordynowania wykonania GPPiRPA i PN realizuje Przewodniczący komisji. Do Jego zadań należy:

- przygotowanie projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
- bieżąca koordynacja i nadzór nad formalną i merytoryczną zgodnością wykonywanych zadań z przyjętym harmonogramem działań ujętych w GPPiRPA i PN
- prowadzenie dokumentacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- przeprowadzenie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie gminy,
- określanie zgodności podejmowanych działań z GPPiRPA i PN,
- współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- branie udziału w naradach i szkoleniach doskonalących, służących podnoszeniu kwalifikacji i wzrostowi kompetencji w dziedzinie organizacji i prowadzenia pracy profilaktycznej, dotyczącej metod rozwiązywania problemów alkoholowych,
- współpraca Pełnomocnikiem Wojewody i Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Określenie stawek płatności za usługi i wynagrodzenia dla osób wykonujących czynności ujęte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Brańszczyk w 2019 roku.

- A. Ustala się następujące stawki wynagrodzenia za pracę podczas wykonania określonych poniżej zadań:
  - 1) Szkolenia i warsztaty prowadzone przez realizatorów zewnętrznych: według stawek określonych w przyjętych ofertach szkoleń zaakceptowanych przez Wójta Gminy Brańszczyk i GKRPA.

- 2) Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych: 50 zł/godz.
  - 3) Prowadzenie dokumentacji i obsługi biurowej GKRPA: 600 zł brutto miesięcznie
  - 4) Udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych bez względu na pełnioną funkcję 225,00 zł brutto za udział w posiedzeniu i udział w czynnościach kontrolnych – wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie podpisanej listy obecności obecnego na posiedzeniu członka komisji.
  - 5) Dyżury pedagoga(psychologa) w Punkcie Informacyjnym i w szkołach- zgodnie z wynegocjowanymi stawkami.
- B. Opłaty sądowe i za wykonanie badań przez biegłych sądowych wydających opinię w sprawie uzależnienia od alkoholu i skierowania na leczenie odwykowe - zgodnie z obowiązującymi stawkami.
  - C. Forma zatrudnienia osób wykonujących wyszczególnione wyżej zadania: umowa-zlecenie.
  - D. Finansowanie realizacji zadań prowadzonych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomani – plan wydatków.
  - E. Zgodnie z art. 18² na realizację GPPiRPA i PN przeznaczają się dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży lub poza miejscem sprzedaży.
  - F. W 2019 roku planowana wysokość dochodów z tytułu opłat za wydane zezwolenia wyniesie 120 000,00zł. Na realizację zadań określonych w GPPiRPA i PN przeznaczają się kwotę 120 000,00 zł.